

1. OSNOVE PRETVORBE MEHANIČKE I ELEKTRIČNE ENERGIJE

(zadaci, R. Wolf: Osnove el. strojeva od 17 do 19 str.)

ZADATAK 1

Vodič duljine l giba se brzinom v okomito na smjer silnica homogenog magnetskog polja indukcije B i okomito na svoju duljinu. Zbog toga se u vodiču inducira neki napon E , no kako je strujni krug otvoren, svi slobodni naboji u vodiču miruju (sl.1.2). kojom silom i u kojem smjeru djeluju svi ostali naboji u vodiču na promatrani elektron ($q_0 = 0,160 \cdot 10^{-18}$ As), ako je $B = 1$ T, a $v = 50$ m/s ? Koliko je elektrostatsko polje uzduž vodiča?

ZADATAK 2

Ako je duljina vodiča u prvom zadatku $l = 50$ cm, koliki će biti napon između krajeva vodiča:

- ako on miruje;
- ako se giba brzinom $v = 50$ m/s?

Kakav je polaritet?

ZADATAK 3

Ako vodič iz drugog zadatka premostimo tako da je ukupni otpor kruga $0,5 \Omega$, a dovodi se nalaze izvan magnetskog polja, kolika će struja teći:

- kad vodič miruje
- kad se vodič giba brzinom od 50 m/s?

Odredite smjer.

ZADATAK 4

Koliki mora biti napon akumulatora (zanemarivog otpora) dodanog u vanjski krug u 3 zadatku da bi potekla struja od 50 A u suprotnom smjeru za primjere a) i b) ?

ZADATAK 5

Kolika sila i u kojem smjeru djeluje na vodič u zadatku 3.a) i 3.b), te 4.a) i 4.b)?

ZADATAK 6

Ako je otpor vodiča zanemarivo malen, tako da je praktički sav otpor sadržan u vanjskom krugu, koliku električnu snagu vodič predaje vanjskom krugu u sva četiri promatrana primjera (zadaci 3.a) i 3.b), te 4.a) i 4.b)) ?

ZADATAK 7

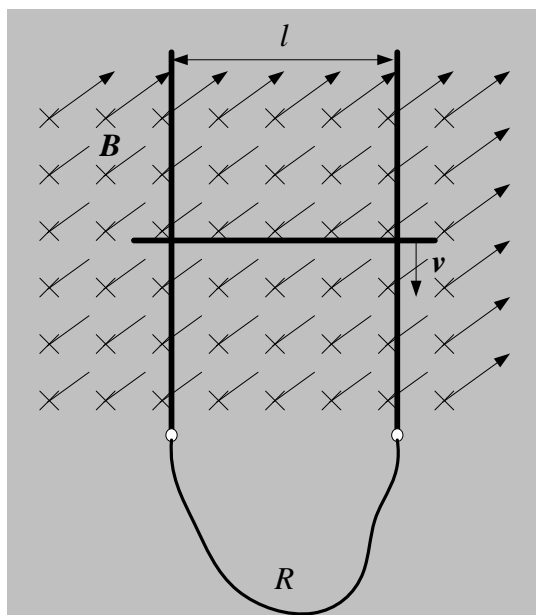
Koliku snagu daje akumulator u zadatku 4.a) i 4.b) vodiču koji promatramo, a koliku snagu cijelom krugu ?

ZADATAK 8

Koliku mehaničku snagu daje vodič u zadacima 3.a) i 3.b), te 4.a) i 4.b) ?

ZADATAK 10

Kolika je sila potrebna da bi se vodič prema slici 1.12. gibao brzinom $v = 20 \text{ m/s}$, ako je $B = 0,8 \text{ T}$, $l = 0,3 \text{ m}$, a otpor kruga $R = 0,1 \Omega$?

ZADATAK 11

Kolika je promjena ulančanog toka u 10. zadatku u vremenu od $0,1 \text{ s}$? Koliki je inducirani napon? Odredite smjer.

ZADATAK 15

Koliki su gubici, a kolika je korisnost η elektromotora koji uzima iz mreže 6280 W , razvija moment od $36,8 \text{ Nm}$ i vrti se brzinom vrtnje od 1400 o/min ?

ZADATAK 16

Generator daje 400 kW pri brzini vrtnje od 1500 o/min . korisnost mu je $\eta = 0,92$. kolikom snagom treba tjerati generator i koliki su gubici?

*****

dodatni zadaci koji nisu iz Wolfa

Zadatak1

Žičana petlja kvadratnog oblika prema slici, stranice $a=1 \text{ m}$ giba se konstantnom brzinom $v=10 \text{ m/s}$ u homogenom i konstantnom magnetskom polju indukcije $B=1 \text{ T}$. Petlja se giba okomito na smjer magnetskih silnica.

- Koliki se napon inducira između točaka A-B i B-C (E_{AB} , E_{BC})?
- Kolika bi potekla struja u slučaju da se točke B i C kratko spoje, a na petlju priključi vanjski otpor od 10Ω ?
- Kolika je struja kroz jednu granu petlje?
- Ucrtati smjerove struje kroz petlju i vanjski strujni krug.

Svi spojevi i vanjski otpor su izvan magnetskog polja. Omski otpor jedne stranice petlje je $0,2\Omega$.

Zadatak 2

Ravni vodič duljine 0.8 m giba se brzinom od $v=2$ m/s okomito na silnice homogenog magnetskog polja indukcije 0.6 T prema slici. Krajevi vodiča su zaključeni otporom izvan polja tako da je ukupni otpor kruga 1.2 Ω .

- a) Koliki je inducirani napon u vodiču?
- b) Kolikom silom je potrebno djelovati na vodič da se ostvari ovo gibanje?
- c) Kolika je mehanička snaga koju prima vodič?

Zadatak 3

Baterija napona 24 V tjera struju 10 A vodičem koji se giba u homogenom magnetskom polju tako da se u njemu inducira napon 20 V suprotan naponu baterije (prema slici).

- a) Koliku snagu daje baterija?
- b) Koliki je otpor strujnog kruga?
- c) Kolika je korisnost i što je s razlikom jedne i druge snage?